

Hävikin vähentämisestä pysyvä tapa

Porissa on panostettu ruokahävikin vähentämiseen tempauksilla. Nyt niistä halutaan tapoja.

TOMMI LIEVONEN / PORIN KAUPUNKI

Cygnaeuksen ruokapalvelukeskuksen henkilökunnalle teetettiin t-paidat, joissa sloganein kannustetaan ruokahävikin vähentämiseen.

KATRI MÄENPÄÄ

PORIN KOULUISSA on monena vuotena järjestetty kampanjaviikko, jonka aikana ruokahävikin määrää on pyritty vähentämään. Tänä vuonna tavoitteena on saada ruokahävikin vähentämisestä pysyvämpi käytäntö kouluihin ja myöhemmin myös päiväkoteihin.

- Ruokajätteen punnitseminen halutaan jatkuvaksi käytännöksi ensinnäkin siitä syystä, että EU on asettanut tavoitteeksi ruokajätteen vähentämisen puoleen vuoteen 2030 mennessä. Vuodesta 2020 alkaen jätteen määrä pitää myös raportoida, projektikoordinaattori **Anu Pujola** pohjustaa.

RUOKAHÄVIKIN VÄHENTÄMINEN on Porin kouluissa ollut esillä vuodesta 2015 alkaen. Vuoden 2018 tavoitteena oli oppilaskohtaisen ruokajätteen määrän väheneminen edellisvuoteen verrattuna.

- Tavoitteeseen päästiin, vaikkakin niukasti. Vuonna 2017 lautaselältä roskeen päätyi keskimäärin 11,4 grammaa ruokaa, kun vuoden 2018 luku oli 11,1 grammaa oppilasta kohden.

Kampanjaviikoilla on kahtena edellisenä vuotena ollut sama ruokalista, jotta tulokset ovat vertailukelpoisia.

- Keittiöhenkilökunta tietää, että tarjolla oleva ruoka vaikuttaa todella paljon ruokahävikin määrään. Yläkouluikäiset ja toisella asteella opiskelevat eivät välttämättä edes syö koulussa, jos ruoka ei ole heille mieleistä. Tämä taas lisää tarjoiluhävikkiä, koska jokaiselle oppilaalle ruoka kuitenkin valmistetaan, Pujola selventää.

VIIME KEVÄÄNÄ Länsi-Porin koululla järjestettiin yhdeksän viikkoa kestävä kokeilu, jossa biojätteen määrä punnittiin.

- Ensimmäisten viikkojen

aikana oppilaat eivät tiedäneet, että biojäteastian alla on vaaka. Seuraavilla viikoilla heille tiedotettiin, että biojäte punnitaan ja heille tarjottiin samat ruuat kuin kokeilun alkuvuokolla. Viimeisen viikon aikana biojäteastian yhteydessä oli tabletti, joka näytti, kuinka paljon itse jättää ja kuinka paljon jätettä on syntynyt yhteensä. Kokeilu havainnollisti oppilaille sen, että vaikka itse jättäisi todella vähän, kertyy siitä yhteensä suuri määrä, Anu Pujola selittää tutkimusta.

KOKEILU- JA teemaviikot ovat osoittaneet, että tiedottaminen vähentää hävikkiä, väkällä jolla radikaalisti.

- Pienemmissä kouluissa ruokahävikki saadaan helpommin laskemaan, koska yhteisesti voidaan päättää, ettei ruokaa laiteta roskeen. Suurissa kouluissa hävikkiä tulee enemmän. Ruokailutilanteissa on enemmän hälinää ja vähemmän valvon-

taa. Oppilailla on myös kiirempi syödä ja tehdä tilaa seuraaville ruokailijoille. He ottavat helposti enemmän ruokaa, koska pelkäävät, etteivät ehdi hakea lisää.

RUOKAHÄVIKIN VÄHENTÄMINEN on yhteistyötä ruokapalveluiden kanssa. Keittiöhenkilökunnan kanssa on mietitty käytänteitä, joilla tarjoiluhävikki saadaan mahdollisimman pieneksi.

- Suuremmissa kouluissa jopa 94 prosenttia ruuasta, joka ei päädy oppilaille ollenkaan, lahjoitetaan eteenpäin. Ideaalitalanne olisi se, että kaikki valmistettu ruoka syödään, mutta pääasia on kuitenkin, ettei se päädy biojäteastiaan, Pujola toteaa.

Tänä vuonna hävikin vastaiseen taistoon tahdotaan sivistystoimiala vahvemmin mukaan.

- Yritämme yhdessä pohdita, miten ruokahävikkiä saataisiin pysyvästi vähennettyä.

Täyden palvelun rakennusliike

JKS RAKENTAJAT OY

Harjavalta, 0400 598 197, 0400 951 703

- Uudisrakennukset ja peruskorjaukset niin isot kuin pienet kohteet, talopakettien pystytykset
- Omakoti-, rivi- ja paritalot avaimet käteen periaatteella

Pyydä tarjous! www.jksrakentajatoy.fi

PÄÄKIRJOITUS

Valintoja edessä: pormestari vai virkajohtaja?

SATAKUNTALAISTEN KUNTIEN johdossa on alkanut tällä vuosikymmenellä hiljainen sukupolvenvaihdos. Merikarvian kunnanjohtaja **Pentti Ala-Luopa** jäi viime vuonna eläkkeelle. Aikaisemmin ovat eläköityneet jo muun muassa pitkän virkauran tehneet Kokemäen **Martti Jalkanen**, Euran **Matti Lahtinen** ja Kankaanpään **Paavo Karttunen**.

PIAN ON tulossa eteen aika, jolloin kaupunginjohtajan eläköityminen alkaa koskettaa Satakunnan suurimpia kaupunkeja Raumaa, Ulvilaa ja Poriakin.

Rauman kaupunginjohtaja **Kari Koski** täyttää tänä vuonna 67 vuotta, Ulvilan kaupunginjohtaja **Jukka Moilanen** 64 vuotta ja Porin kaupunginjohtaja **Aino-Maija Luukkonen** 61 vuotta.

KAUPUNGINJOHTAJAN VALINTA kiinnostaa aina laajasti niin kuntalaisia kuin päättäjiäkin. Johtajan valinta on myös kaupungeissa imagoasia. Johtaja antaa kasvot ja tavan toimia niin kaupunkiorganisaation sisä- kuin ulkopuolellakin. Johtaja on päättämässä myös kaupungin painopisteistä. Nyt annetaan paljon arvoa sille, että johtaja on keskeisesti luomassa kaupunkiinsa elinvoimaa.

SUURTEN KAUPUNKIEN johtajan valinta on myös puoluepolitiikkaa. Helsingissä ja Tampereella puoluepolitiikka on ratkaistu pormestarmallilla. Suurimmat kuntapuolueet ovat jo ennen kuntavaaleja kertoneet omat pormestariehdokkaansa. He ovat keränneet myös ison määrän ääniä kuntavaaleissa. Näin menetellen Helsingin pormestariksi tuli valittua **Jan Vapaavuori** (kok.) ja Tampereen **Lauri Lyly** (sd.).

Molemmat pormestarit olivat jo valtakunnan politiikasta tuttuja, laajoja verkostoja omaavia ja tottuneita isojen organisaatioiden johtamiseen. Jotta pormestarmallilla saadaan päätöksiä tehdyksi, se vaatii rinnalleen pormestariohjelman, johon riittävän suuri määrä valtuustoryhmiä sitoutuu.

PORMESTARIMALLI ON aihe, josta ollaan pienissä piireissä keskusteltu ainakin Raumalla ja Porissa. Mallissa on puolensa, mutta myös riskinsä. Se laittaa kuntajohtajakandidaatit julkiseen valokeilaan ja antaa kuntalaisille mahdollisuuden kuntavaalien kautta ottaa kantaa pormestarin henkilöön. Riski pormestarmallissa onkin juuri henkilö. Onko hän sekä sopiva että pätevä?

Tähän asti Satakunnassa kunnanjohtajat on valittu virkasuhteeseen ja valinnan on tehnyt valtuusto. Valtuustossa haetaan enemmistö, jotta johtaja saadaan valittua. Silloin valittavan johtajan pitää tulla toimeen laajasti valtuustoryhmien kanssa.

SOTE-UUDISTUKSESTA HUOLIMATTA Satakunnan suurimmisakin kaupungeissa kaupunginjohtajan tehtävä on yhä tärkeä. Siksi kaksi toivetta. Eläköityvän kaupunginjohtajan on hyvä antaa luottamus henkilöille riittävästi aikaa valmistautua uuden johtajan valintaan. Ja kun kunnan tehtäväkenttä muuttuu, vaaditaan johtajilta elinvoimaisuuteen liittyvää osaamista ja kiinnostusta.

Kim Huovinlahti
päätoimittaja